

Vestergaard familien

2. januar 2016

Denne historie handler om de 4 ældste kendte generationer af Vestergaard familien fra Nors, der ligger lidt nord for Thisted. De er alle min kones aner i lige linje.

Familiesammenhæng:

8 x tipoldefar: **Christen Andersen** 1570-1628

7 x tipoldefar: **Christen Christensen** 1590-1657

6 x tipoldefar: **Thomas Christensen Vestergaard** 1615-1383

5 x tipoldefar: **Anders Thomsen Vestergaard** 1649-1704

4 x tipoldefar: Laurids Andersen Vestergaard 1681-1736

3 x tipoldefar: Christen Clausen Vestergaard 1731-1805

2 x tipoldemor: Anne Marie Christensen 1771-1858

Tipoldefar: Poul Christensen Clausen 1810-1892

Oldefar: Christen Poulsen 1838-1903

Farfar: Christen Clausen 1868-1938

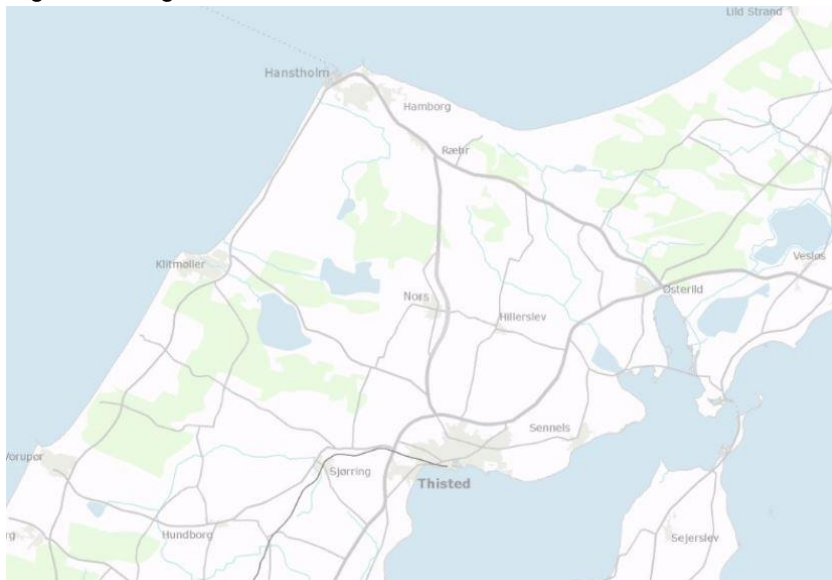
Far: Claus Clausen 1899-1985

Inger Clausen 1947

Christen Andersen ca. 1570-1628

Han blev født ca. 1570 i Nors sogn, hvor han tog gården Vestergård i fæste. Han ses opført i ekstra skattemandtallene for Nors sogn i tiden 1606 – 1627.

Han var også kirkeværge sammen med Niels Madsen, og han optræder derefter jævnligt i Nors Kirkes regnskabsbøger indtil 1626, da han blev afløst af Poul Andersen, der sikkert er hans broder.

Nors og omegn. Fra Geodatastyrelsen

Christen Christensen ca. 1590- ca.1657

Han er søn af Christen Andersen og blev født ca. 1590. I 1614 fik han gård i fæste i Hinding i Nors sogn. Gården ejedes af herren til Søgaard, først af Hans senere Jørgen Lykke. Den betegnede i 1657 som en halvgård.

I 1625 overtog han ved siden af sin gård et hus i Hinding, som hørte under Thisted Bispegårds gods, og som før havde været beboet af Christen Jespersen, og året efter overtog han yderligere samme sted et bo, som Christen Yde forhen havde til brug.

I ekstraskatter svarede han gennem næsten hele sin levetid årlig alt 2 rigsdaler eller nu og da en mindre naturalieafgift på ½ skæppe rug og 1 skæppe byg. Af bispegodsets hus betalte han 4 skilling i skat.

Ved enkelte lejligheder var han mellem de 8 "trofaste Dannemænd", der udtoges i Nors og omliggende sogne for at syne øde gårde eller skønne om bønders manglende skatteevne. Således er det dokumenteret, at han i 1632 tillige med de øvrige udmeldte mænd ved tingsvidne at erklære 10 gårdmænd, inderster og boelsmænd i Nors for at være så forarmede, at de ikke kan "formaa at udgive Kgl. Majestæts Pengeskat i dette Aar."

I 1637 erklærede han efter syn og skøn Niels Nielsens og Jens Jensens gårde i Nors for øde, og i 1638 mente han det samme om Christen Nielsens gård. Af disse få oplysninger kan vi imidlertid slutte, at han i gammel dansk lovs forstand må have været en retskaffen og troværdig mand.

Han levede endnu 1657, men er sandsynligvis død kort herefter.

Generelt om forholdene i Nors på Christen Christensens tid

Skolegangen på den tid var ikke særlig omfattende. I 1662 fandtes i Nors et lille skolehus "paa Kirkens Fortog" på det "belejligste Sted i Sognet", men med lærerkræfterne var det op og ned. 1720 kom Christen Nors ved Dronningens Livregiment til sin fødeby og slog sig ned som skoleholder efter i 21 år at have været i Hans Majestæts tjeneste.

Da han imidlertid kun virkede i skolen om vinteren fra jul til påske og kun kunne "skrive nogenledes", har semesteret på dette stedlige universitet næppe givet megen valuta for de 2 skilling pr. barn, som han fik om ugen for at undervise børnene. Men han var "en god Regnemester", så har han sandsynligvis ikke haft større vanskelighed ved at beregne sin indtægt som skoleholder.

For sognebørnenes videre åndelige udvikling sørgede degnen og præsten. Omkring 1740 underviste degnen Lars Hundborg i byen om aftenen "med megen Flid". Men det har åbenbart ikke båret meget frugt, for biskop Brodersen betegner efter sit kontrolbesøg menigheden som værende kun "maadelig undervist". Ved næste bispebesøg var resultatet bedre, for "da svarede Ungdommen helt vel for sig", og i 1754 var der overhovedet ingen anledning til klage.

Sognepræsten Hans Christian Begtrup (1733-59), der var "en aarvaagen Vogter paa Zions hellige Bjærg" og fór til sogns med fire heste for, da han var "saa ualmindelig svær og der i Tved fandtes dybe Moradser", synes at have haft en heldigere hånd end degnen, og dog - ved kontrollen i 1757 var han så uheldig "at have saare faa Tilhørere baade af unge og gamle, fordi det just var Markedsdag i Thisted. De, som var til Stede, vidste noget af deres Christendom, men der blev foregivet, at de bedste var borte".

Menighedens medlemmer var i øvrigt efter præstens mening "skikkelige og lod sig gerne rette ved sagtmodig og kærlig Undervisning"; de var tilmed "andægtige og lydige mod Guds Ord - mestendels da". Helt for døve øren kan han nu ikke have prædiket, thi i hans tid skete der en stor forandring med helligdagsarbejdet, som 1762 helt ophørte.

Det ville være interessant at vide, i hvor stor udstrækning det 17. århundredes krige berørte slægten. Men der vides intet om dette forhold, da fjenden i "Kejserkrigen" og de følgende svenskekrige trængte op i Thy over Aggertangen. Man kan kun gætte på, at enkelte medlemmer har været i landeværnet og deltaget i forsøget på at spærre Aggertangen med skanser i 1657 og muligvis har været til stede, da thyboerne den 3. oktober samme år i kampen ved Nabe, en lille by ved Agger, som havet for længst har opslugt, bukkede under i en ulige kamp med svenskekongens krigsvante folk.

Men der er ingen tvivl om, at befolkningen har lidt både under den svenske besættelse af landsdelen og efter krigene, hvor dyrtiden trykkede både by og land, selv om 1 tønne byg kunne sælges i Thisted for 20-21

mark. Markens produkter, fedevarer og andre varer solgte bønderne fortrinsvis til de såkaldte skudehandlere.

Til købmændene i Thisted solgte de i det 18. århundrede kun lidt, da byen dengang kun havde få muligheder. Aggertangen og sandgrundene ved Løgstør spærrede nemlig for skibsfart i større stil og begrænsede købmændenes afsætningsområde og mindskede derved deres betalingsevne.

Over Vesterhavet kunne skudehandlerne derimod efter en forholdsvis kort sejlads komme ind på et godt marked i Sydnorge og sælge næsten alle de produkter, som bønderne kunne frembringe, og tilbage medtage flere af de varer, som disse havde brug for. Og samtidig slap bønderne for at betale den forhadte toldafgift. Det faldt derfor ganske naturligt, at bønderne i Thy hellere søgte til havet end til købstaden, og at folk i Nors helst vendte sig til Klitmøller, der var skudehandelens hovedsæde.

I økonomisk henseende blev de to parter i tidens løb stærkt afhængige af hinanden, og familiebånd bandt dem ofte snævert sammen. Vi har også en stor familiegren med basis i Klitmøller.

Thomas Christensen Vestergaard 1615-1683

Han er søn af Christen Christensen, og blev født ca. 1615 på Vestergård i Nors

Nors kirke. Fra Nors sogns webside

Han havde ligesom faderen et bijob som kirkevæрге ifølge Nors Kirkes regnskabsbog.

I 1661 fæstede han 2 gårde i Nors. Den ene gård er en såkaldt fjerdinggård, tilhørte Jens Bjerring i Viborg. En fjerdinggård er en lille gård, som kun betalte $\frac{1}{4}$ af den fulde skat for en gård. Den havde god jord, da dens hartkorn både i matriklen i 1661 og i 1664 sattes til 7 td. 2 skpr. Den landgilde, han årlig måtte svare deraf var 6 td. byg, 1 td. havre, 1 pund smør, 1 svin og 1 daler i gæsteri. Udsæden sattes til 3 td. byg og 3 td. havre. Helgården ejedes af Mogens Høeg til Todbøl, men efter hans død i slaget ved Nyborg i december 1659 solgtes den til Jørgen Lykke til Søgaard, og den benævnes allerede i år 1600 som Westergaardt. Den gav dens beboere og dermed slægten navnet Vestergaard.

Vestergård lå ca. 1 km nordvest for kirken i Nors og ligger endnu den dag i dag på sin gamle plads. I 1736 omfattede bygningerne foruden stuehus i et såkaldt Øster Hus samt en lade- og staldbygning og i 1787 fem bygninger, hvoraf de fire lå i firkant uden at være sammenbyggede. Det er derfor muligt, at gården allerede i Thomas tid har have været en firlænget gård. Nu er gården ombygget, og med haven spænder den over et areal på 1 td. land. Den nuværende hovedbygning stammer fra ca. år 1800.

På Thomas tid så terrænforholdene i gårdens nære omegn anderledes ud end i dag. Nors Sø rakte godt en 2 km lang og 200-600 m bred arm ud i østlig retning helt ind til kirkegårdens vestre dige, og fra denne arm skød en 800 m lang udløber, kaldet Søhale, sig ud mod nord tæt vest om Vestergård.

Ca. 400 m nord for Vestergaard lå bymændenes fælles grusgrav, gennem hvilken den nuværende vej fra Nors til Hinding blev ført.

Ifølge matriklen var gården vurderet til 6½ td. hartkorn og i udsæd ansat til 20 td. rug, 5 td. byg og 2 td. havre; i landgilde svarede han årlig 6 td. byg og 1 svin, men da gården omvurderedes til hartkorn til brug for amtsstuematriklen af 1664, sattes gårdens hartkorn væsentligt i vejret, nemlig til 12½ td., og dens udsæd blev beregnet til for byg og havres 5 td. af hver sort. Hans landgilde var desuden forhøjet til 12 td. byg og 1 svin.

Grunden til den kraftige forhøjelse var, at Thomas foruden sin egen gård drev yderligere et stykke jord, som tilhørte Jørgen Lykke. Det var nemlig en hævdvunden og nøje overholdt regel, som i øvrigt senere optoges i Chr. V's Danske Lov, at der ikke kunne fordres højere landgilde af en fæster end den, der fra gammel tid var svaret af den pågældende ejendom med mindre vedkommende fik et passende, øget jordtilliggende eller ret til at hugge i hovedgårdens skove. Den ekstra dyrkede jor gjorde Thomas til den største jordbruger blandt sognets bønder.

I Thomas tid tog sandflugten rigtig fat, og Vestergårds jorder fik også sin del heraf. Store dele af gårdens senere 36 td. hedeland er opstået oven på sand, der er fløjet ind over den gamle agerjord, hvis underlag i øvrigt nu overalt er rødder oven på kalk.

Det vides ikke, hvornår Thomas blev gift eller hvad hans kone hed, men kun at hun blev begravet i 1681 i Nors, 75 år gammel. På dette tidspunkt Thomas havde overdraget brugen af bedriften til sønnen Anders, der allerede i 1677 står som bruger af gården. Vi ved ikke hvor han har tilbragt sine sidste leveår, men sandsynligvis blev han boende på gården til konens død, og derefter tilbragte han sine to sidste år i Hinding hos en datter.

Han døde 1683 og blev begravet i Nors under navnet Thomas Vestergaard af Hinding. Der findes et minde om ham på egnen, nemlig i stednavnet Thomasbakke. Det er en bakke, som ligger på en af Vestergaards agre, ca. 1 km nord for gården.

Thomas er nævnt flere gange i Herredstingets dokumenter

Hillerslev herredsting 19. marts 1667:

Christen Christensen Høj i Nors for velb. Jørgen Lyche har ladet stævne følgende for resterende skyld og landgilde: Thomas Christensen i Vestergaard, Niels Christensen i Døvholl, Peder Vestergård, Christen Lauritsen i Nors, Poul Smed i Døvholl, Wiell Christensen i Hinding, Christen Smed, Peder Klou i Skinderup, Offer Jensen i Kåstrup. Da ingen af de indstævnede er mødt opsættes sagen 1 måned.

26. marts 1667.

Laurits Christensen i Nors får arveafkald fra Christen Poulsen i Venbierre mølle i Nors sogn på sin hustru Maren Christensdatters vegne og fra Christen Christensen i Nors på sine egne vegne for arv efter deres sal. fader Christen (forsvundet), som boede og døde i Nors, og efter deres to brødre Thomas og Niels Christensen, som boede og døde i Nors.

18. juni 1667.

Thommis Christensen opsiger for tredje gang sin fæstegård overfor Jørgen Lyche til Søgård. Stævningmænd er begge fra Nors. Michel Pedersen Tanderup i Østerild har ladet stævne Michel Nielsen i Skinderup for gæld 9 sldl. efter skadesløsbrev, dateret Skinderup d. 12/11 1647. Christen Christensen Høj i Nors begærer opsættelse på Michel Nielsens vegne, idet han vil føre vidner. Sagen opsat 1 måned. (16/7). Christen Christensen Høj i Nors på hr. Anders Kielsen, sognepræst i Nors, hans vegne, forbød Tveds og Nors sognemænd at føre deres korn af agrene, før der er tiendet.

Hillerslev herreds tingbog 1671:

Niels Jensen Østergård i Vorning fremfører en person, Niels Pallesen af Tingstrup, som havde med sig et levende får, et fåreskind og en brun hest og et jerngreb. Han bekendte, at han havde stjålet greben og det får, som skindet var af, hos Mads Pedersen i Vorning og bar det øster i marken til en hest, som han selv havde sat i tøjr ved et dige. Desuden bekendte han, at han gik tilbage til byen igen og stjal et får fra Niels Jensen i Østergård i Vorning, hvorved han blev grebet af Tomas Christensen i Vestergård i Nors og vedkendte sig hesten, som tyven tilstod selv at have lagt tøjret på. Tyvens husbond er Jacob Sparre til Råstrup. Herredsfogeden befalede de tre bestjålne at hjemføre tyven og holde ham i forvaring. (15/10).

15. oktober 1671:

Tomas Vestergård i Nors og Niels Jensen i Vorning fremlægger tingsvidne af 8/10 angående tyven Niels Pallesen eller Andersen af Tingstrup, som også nu er til stede i retten og tilstår mange flere tyverier. Herredsfogeden spurgte, om nogen var til stede, som kunne befri tyven fra galgen med forordninger eller anden kgl. befaling, men ingen svarede.

Så tog herredsfogeden til sig otte domsmænd, og dømte med dem, at da tyven stod ledig og løs her for retten og bekendte sine tyverier med koster ved hånden, tilmed overflødige tyverier havde vedgået, kan vi ikke rettere deri kende, end tyven at lide til galgen og bonden sine koster.

28. november 1671

Studiosus Christen Øland på hr. Oluf Jacobsen i Hunstrup hans vegne fremlægger Jørgen Lykkes skøde til hr. Oluf på en gård i Nors, Vestergård, som Tomas Christensen ibor.

Hillerslev herreds tingbog, 16. juli 1672:

Søren Nielsen af Thisted på hr. Mikkel Nielsen, sognepræst til Tæbring, hans vegne har ladet stævne Jørgen Lykke for Gudum Klosters port og for Søgårds port. Desuden er stævnet Christen Tomsen og Anders Tomsen, som bruger Øster Vestergård i Nors, og stævningmændene talte med deres fader. Desuden er stævnet Peder Madsen, Christen Nielsen og Niels Andersen, som bruger halvparten af den gård i Nors, som Christen Laursen boede i år 1664. Irettelagt en obligation fra Jørgen Lykke til hr. Mikkel Nielsen på 260 rdl. af 1664 med pant i efternævnte bøndergårde i Nors, en gård, som Peder Madsen påbor, skylder 12 td. og 1 svin, og Christen Laursen, skylder 4 td. byg, 2 td. havre. Da gælden ikke er betalt, sætter Søren Nielsen i rette, at gårdene bør følge hr. Mikkel Nielsen til brugelighed. Dom: Gårdene bør følge hr. Mikkel Nielsen og svare til ham, til de bliver lovligt indløst. (Sagen fortsætter). Søren Nielsen forbyder ovennævnte bønder at bortgive, bortflytte eller andetsteds lade fortære noget af dette års avl, og byder dem herefter at svare til hr. Mikkel Nielsen.

Hillerslev herreds tingbog, 30. september 16??:

Unge Christen Christensen i Nors på hr. Mikkel Nielsens vegne i Tæbring, har ladet mænd syne Øster Vestergård i Nors. Indstævnet er Christen Tomsen og Anders Tomsen, Tomas Vestergårds sønner.

Anders Thomsen Vestergaard 1649-1704

Anders overtog inden faderens død Vestergaard og kan derfor ligesom denne have været fæster under Søgaard; men da denne herregård ret hyppigt skiftede ejer - 1683 tilhørte den assessor Henrik Jørgensen til Visborggård (død 1686) - og der skete bortsalg af dens bøndergods, gik også Vestergård fra hånd til hånd.

Uvist hvornår, men før 1677 solgtes Vestergård til præsten i Hunstrup, velærværdige Hr. Christen Pedersen Agerholm eller Øland, som den 7. august 1686 videresolgte den til ejeren af herregården Nørtorp, Hans August von Pagelsen (d. 1723); men dens tilliggende var da mindsket så meget, at hartkornet ved salget kun regnedes til 5 td. 4 skp.

Ved opmålingen til brug for matriklen 1688 fandtes dens agerjords areal at være ca. 321.000 kvadratalen. Heraf var 1/3 middelmådig og 2/3 skarp jord. Foruden agerjorden havde han en lille eng og mosestrækning, som årlig gennemsnitlig kunne give 1 1/8 læs hø og græs til 3 høveder. På hvilende jord og "paa fælles Uddrift" kunne fås græsning til henholdsvis 2 og 3 høveder. Hartkornet sattes derefter til 4 td. 5 skp. og 1 fjdk.

Som følge af landbrugets daværende driftsform lå hans agre på flere forskellige af sognets åse. Anders agre lå 10 forskellige steder, men på den tid var bøndernes agre ofte spredt ud på 20-30 forskellige steder. Agrene var som hos de andre bymænd af højst forskellig størrelse, men næsten alle var lange og smalle med længder varierende fra 43 til 540 alen og bredder fra 12 til 175 alen.

Som de øvrige bymænd drev Anders sine agre på højst forskellig vis. Var det "god Jord af mere Muld end Sand", som på Søfald nord for byen og til dels på Søagerfald syd for byen, holdtes de i drift 3 på hinanden følgende år, besåedes med korn, skiftende fra byg over rug til havre, hvorefter de hvilede et år. På "middelmådig Jord af mere Sand end Muld", veksledes på tilsvarende måde som ved den gode jord 3 år i træk mellem de samme kornsorter, men med en påfølgende 3-årig hvileperiode. Jo ringere agrenes godhed var, des længere blev hviletiden.

Vestergård i Nors sogn

Kreaturene græssede om sommeren på den hvilende jord, i udmarken eller på gårdens eng. Om vinteren blev de, der slap levende gennem den store nedslagning i november sat på sultekost, fordi der var mangel på foder. En del af hestene gik ofte ude om vinteren og de måtte klare dagen og vejen på egen hånd. En bonde, der sørgede godt for sine dyr, gav dog hver hest 2 td. havre årlig. Køerne måtte nøjes med rughalm, og fik sine steder et tilskud på 1/2 fjdk. havre pr. mund. Deres ydeevne var derfor også ringe, måske 6 pottes mælk daglig i den bedste græstid og 20-25 kg smør samt 11-20 kg ost årlig. Fårene gik ligesom hestene ude det meste af vinteren, men fik i øvrigt det bedste hø og fin lyngtop. Et får gav med sine to årlige klipninger i alt kun ca. 2 kg uld og i slagtet stand næppe over 25 kg. kød. Svin holdtes fortrinsvis som friluftsdyr og levede af mere eller mindre tilfældig føde, men fik dog nu og da korn eller ærter. De blev forkrøblede i

væksten, var ofte 2-4 år om at blive slagtefærdige og præsterede derefter kun 15-25 kg flæsk. Da opfodringen for de fleste bønder var forholdsvis dyr, holdtes svin kun til husbehov, hvor kravet om flæsk var stort. Gæs holdtes der almindeligvis en del af i fælles ud drift.

Efter amtsregnskaberne og ekstraskattemandtallerne for 1682, -84, -86, -87, -90, -91, -99 at dømme drev Anders gården alene kun hjulpet af konen og en tjenestepige. I halvfemserne havde han en dreng på gården, muligvis var det sønnen Christen Andersen. I følge samme regnskaber for 1677, -78, -82, -84, -86 og 87 talte hans besætning 1 hoppe og 1-2 plage, 1-2 køer og 1 ungnød, 1 so og 2-8 får. Desuden havde han en bistok.

Målt med vore øjne synes denne besætning at være meget lille, med det var dog ganske normal i forhold til, hvad der fandtes hos sognets øvrige bønder, som med deres 70 husstande i år 1677 tilsammen kun rådede over "101 Bæster" og 96 køer.

Medens Anders sad på Vestergaard, væltede den ene ekstraskat efter den anden ned over ham og hans standsfællers hoveder. I 1677 kom ildsted- og kvægskatten, hvortil han måtte betale i alt 4 mark for sine to ildsteder, 3 mark for heste og 8 skilling for 1 ko. I 1678, -82, -84, -86 og 87 måtte han i kop- og kvægskat rykke ud med fra 3 mark til 1 rdl.. For besætningens vedkommende skiftedes fra følgende beløb i 1682 og -84 til det dobbelte i 1678, -86 og -87, nemlig: 1 pige 12 skilling, 1 hoppe 8 skilling, 2 plage 8 skilling, 2 køer 1 mark, 1 ungnød 3 skilling, 5 får og 1 svin 6 skilling og 1 bistok 4 skilling. I 1688 krævede en kop- og ildstedskat på 1 rdl. tilsammen for mand og hustru og 4 mark for deres ildsteder. Året efter dukkede samme skat op, men denne gang betaltes kun for 1 ildsted. Sådant blev det ved med små variationer. I 1690 slap han med 1 rdl og 3 mark, men så måtte han også i kopskat betale 2 mark for 1 dreng over 10 år; og 1699 krævede tjenestekarle- og drengeskatten 2 rdl. af ham.

Vestergårds økonomi

Der kan opstilles et rimeligt gæt på Vestergårds økonomi i på Anders tid. Indtægten afhang mest af korn- og høavlens udbytte, kvægholdet og landbrugsprodukternes markedspris. Udgiften bestemtes så godt som udelukkende af landgildens, tiendens, ekstra-skatternes og folkelønnens størrelse, af foder- og fødevaremængden til henholdsvis dyr og mennesker samt af udgiften til såsæd.

En beregning af indtægten hviler på et skøn over foldudbyttet, der gennemsnitlig kan sættes til: Rug 3, byg 4 og havre 5 fold. Med en udsæd på 20 td. rug, 5 td. byg og 2 td. havre giver en gennemsnitshøst følgende: 60 td. rug, 20 td. byg og 10 td. havre.

Omregnet i kroner, men uden hensyn til pengenes nuværende værdi, efter en gennemsnitskapitalstakst for den sidste trediedel af århundredet til 8,05 for rug, 6,03 for byg og 3,60 for havre udgør

Indtægter

Kornhøsten	645,60 kr.
1-2 køer i mælk, smør og ost	36,00
1 hest á 24 kr. solgt hver 3-4 år	6,00
1 ungnød á 20 kr. solgt hvert 3-4 år	5,00
30 grise á 2,56	76,80
8 får og lam (1 får á 0,80)	4,80
Uld: 10-16 kg (á1 rdl 4 skl Lpd)	1,70
Gæs og høns	3,24
Hø: 1 1/8 læs, 360 kg Halm Ærter	
Fiskeri, heraf 48 snese ál á 22 øre	10,56
Bier, ca. 4 kander honning á 16 skl	1,28

Ialt 790,98 kr.

Udgifterne:

Landgilden	24,00 kr.
Tiende	78,80
Ekstraskat	3,20
Indfæstningsafgift	1,00

Tabt arbejdsfortjeneste ved hoveri: 3 dage 8 sk.	0,48
Folkeløn til 1 pige og 1 dreng	12,48
Såsæd: 20 td rug, 5 td byg, 2 td havre	198,35
Foder til 2-3 heste og 2 td havre	18,00
Foder til 1-2 køer á ½ fjdk havre	0,15
Foder til svin, ca. 4 td byg	24,00
Foder til gæs og høns	

Husholdning:

Brødkorn (6 personer pr. dag: 8 td. rug)	64,40
Korn til øl, 2 kg byg pr. dag: 730 kg: 8 td byg)	48,24
Byggryn (6 personer kg gryn: 3 td 4 skp byg)	11,10
Flæsk 400 kg	20,20
Fårekød 150 kg	5,00
Ærter, høns, gæs	10,56
Honning	1,28

Vedligeholdelse og afskrivning på 6% af følgende værdier:

Inventar i stuerne	23,28 kr.
Inventar i "Buret"	12,36
Inventar i bryggers	31,86
Inventar på loftet	9,40
Landbrugsredskaber, vogne m.v.	57,16
Fiskeredskaber	24,32

kr. 158,38

minus 6%	9,50
Reparation af bygninger	2,00

532,54 kr.

Det skal bemærkes, at beregningen er opstillet på basis af de givne statistiske oplysninger og på grundlag af et skifte på gården i 1736.

Forbruget i husholdningen er en skønssag. Flæskeforbruget er opført under hensyn til det antal kg (360-400), som man ved, en gårdmandsfamilie på øerne gennemsnitlig årligt brugte. Ål i fersk og saltet form var en nødvendighedsartikel for alle i Thy og på Mors i langt højere grad end i senere tider, og så sent som i begyndelsen af det 19. århundrede på en almindelig præstegård på Mors brugte man 1000 ål årlig. Hovedparten af den forbrugte fiskemængde blev hentet i Nors Sø.

Regnskabet viser et overskud på kr. 258,44. Der er ikke taget hensyn til indkøb af forskellige ting, som ikke fremstilledes på gården: brændsel (10-12 læs tørv), sko, træsko, salt, humle. Al handel på den tid for bøndernes vedkommende skete med naturalier, meget let til under 200 kr.

Indtægten var imidlertid ikke jævnt flydende, men underkastet kraftigere udsving end almindeligt nu om stunder. Anders sad på gården i ca. 35 år, han oplevede misvækst i 1670, -75, -84, -93 -95 og -99, ja i 1693 så udtalt, at man i Jylland måtte plukke de tynde aks med hånden og lade leen blive hjemme. Misvæksten i 1675 og 1684-85 ramte ham hårdt, og hans kreaturhold var i de nærmeste år væsentligt mindre end i tiden 1678-84. Men i betragtning af, at kornprisen i hele hans levetid lå ganske godt, må hans økonomiske forhold alt i alt have været meget tilfredsstillende.

Henimod århundredeskiftet må Anders have følt sig svagelig og mærket, at han ikke kunne klare gårdens drift alene. Vi ser derfor i ekstrakt af Nørtorp Jordebog 1683-1702 (Rigsarkivet), at han i fællesskab med sønnen Laurits står som bruger af gården. Han levede kun få år endnu og døde 55 år gammel. Hans begravelse fandt sted på Nors kirkegård den 30/5 1704.

Anders blev nævnt adskillige gange i Hillerslev Herreds tingbog:

Hillerslev herreds tingbog, 5. august 1672:

Søren Nielsen af Thisted på hr. Mikkel Nielsen, sognepræst til Tæbring, hans vegne har ladet stævne Jørgen Lykke for Gudum Klosters port og for Søgårds port. Desuden er stævnet Christen Tomsen og Anders Tomsen, som bruger Øster Vestergård i Nors, og stævningsmændene talte med deres fader. Desuden er stævnet Peder Madsen, Christen Nielsen og Niels Andersen, som bruger halvparten af den gård i Nors, som Christen Laursen boede i år 1664. Irettelagt en obligation fra Jørgen Lykke til hr. Mikkel Nielsen på 260 rdl. af 1664 med pant i efternævnte bøndergårde i Nors, en gård, som Peder Madsen påbor, skylder 12 td. og 1 svin, og Christen Laursen, skylder 4 td. byg, 2 td. havre.

Da gælden ikke er betalt, sætter Søren Nielsen i rette, at gårdene bør følge hr. Mikkel Nielsen til brugelighed. Dom: Gårdene bør følge hr. Mikkel Nielsen og svare til ham, til de bliver lovligt indløst. Søren Nielsen forbyder ovennævnte bønder at bortgive, bortflytte eller andetsteds lade fortære noget af dette års avl, og byder dem herefter at svare til hr. Mikkel Nielsen.

30. september 1672:

Unge Christen Christensen i Nors på hr. Mikkel Nielsens vegne i Tæbring, har ladet mænd syne Øster Vestergård i Nors. Indstævnet er Christen Tomsen og Anders Tomsen, Tomas Vestergårds sønner.

1688:

Anders Tomsen Vestergård i Nors på samtlige 8 mænds vegne, som 1687 har betjent retten begærer tingsvidne om, at de flittig har betjent retten, som de burde gøre.

Kilder.

- Kirkebøger
- Folketællinger 1787, 1801, 1834, 1845, 1850, 1855, 1860, 1870, 1880, 1890, 1901, 1906, 1916, 1921, 1930, 1940
- Hillerslev Herreds Tingbøger
- Ullerup godsskrifter
- Ekstraskattemandtallet, Nors sogn
- Dansk Biografisk Leksikon
- MyHeritage – slægtsdatabase
- Slægtsbog for Claus Poulsen og Mads Marcussen
- Dorte Vestergaard – slægtsforsker
- Inger Marie Toft – slægtsforsker
- Olav Riis Laursen - slægtsforsker
- Nordentoft slægten af Johan Nordentoft
- Danske Gårde – slægtsside
- DK-Gravsten - slægtsside
- Kirsten Brus – slægtsforsker
- Morsø Folkeblad
- Geodatastyrelsen

Arne Bjørn Jørgensen